

ПРИЗОВ УДАРНИКІВ ДО ЛІТЕРАТУРИ В КО- МУНІ ГІГАНТ

У Великій комуні „ГІГАНТ“, що на Запорозжі, засновано Літературний гурток „Плугу“.

Комуна, що має в своєму складі 7 філій, дає чималу базу для літературної роботи. Гурток складається з робітників, комунарів-трактористів, доярок, конюхів і тільки 5 членів гуртка (з 21-го) складають учні школи колгоспної молоді та один учитель літературознавець.

Після доповіді представника ЦБ Плуга т. Вовка П. про призов ударників соціалістичних ланів до літератури, комунари, вітаючи заходи партії щодо призову ударника до літератури, ухвалили просити ЦБ Плуга взяти над комуною культшефство.

На нараду ударників „Плугу“ виділено два кращих ударники, з яких одного комуна посилає на свій кошт.

НАША ТРИБУНА

АНДРІЙ ЯРМОЛЕНКО

ПАВЛО ХУТОРСЬКИЙ

(Л і т е р е т)

Літературна праця Хуторського починається з 1925 р., коли в „С.-г. Пролетарі“ було видруковано перше його оповідання „Всьому виною розбитий горщик“. 1927-28 р. р. Хуторський написав низку дрібних оповідань, як „Молода сила“, „Помилився“ „Підвів“ та інші. Ці оповідання не становлять чогось значного в літературі, але характеристичні для напрямку письменницької творчості. В них ще багато від газетного допису, від плякату. Куркуль у оповіданні обов'язково зватися Кваша, вбога наймичка — Настя Драненька, підкуркульник — Юда Юдович Підлиза. Вчинки героїв мало вмотивовано. В стильових напрямках автор кидається від псевдоромантичного патосу до сухого протоколювання. Разом з тим ранні оповідання Хуторського виявляють його, як автора пізніших повістей з гостро-соціальною тематикою та чіткою класовою настановою. В центрі всіх оповідань стоїть класова боротьба на селі, боротьба за радгоспи та колгоспи, боротьба за реконструкцію сільського господарства. І саме тому, не зважаючи на порівняно невелику їхню літературну вартість, ці твори розходилися тисячним й десятитисячними тиражами по масових бібліотеках.

1929-30 рр. Хуторський написав три повісті: „Трактори“, „Золота яма“ та „Синій Камінь“. „Трактори“ вже вийшли двома виданнями й у перекладі кількома мовами; „Золота яма“ виходить зі значними виправленням за вказівками критики другим виданням; повість „Синій Камінь“ видруковано у журналі „Металеві дні“, а тепер виправлена виходить окремим виданням.*)

*) Скрізь дитую за виправленням рукописом.

Повість „Трактори“ — перший великий розміром і найцінніший та найзначніший твір Хуторського. Поки видруковано тільки першу частину повісти; над другою частиною „Тракторів“, що становитиме окрему повість „Розорані межі“, автор тепер працює. Дія „Тракторів“ відбувається в Тернівці, колишньому панському селі, де жили добре тільки куркулі, які визискували наймитів та бідноту. Незаможники раніше жили з заробітку у пана Ельгенгардта, а після революції хоч і дістали землю, але обробляти її було нічим, і тернівчани примушені були віддавати її в оренду куркулям. Освіти біднота не могла здобути, бо не було чобіт ходити до школи, і тернівці скніли в злиднях та темряві.

Поруч села, в степу розташувався радгосп „Шлях до соціалізму“. Радгосп бореться за те, щоб з тернівчанами скласти умову на оброблення тернівської землі радгоспівськими тракторами. В такий спосіб селянство може позбавитися експлуатації куркулів. Останні це добре розуміють і на чолі з попом, крамарем та найбагатшим та найхитрішим куркулем Лавріном Ступою чинять шалений опір тракторизації.

На цьому, власне, побудовано увесь сюжетовий кістяк повісти. Незаможника, наймита в творові тільки накреслено. Позитивні герої посядуть, очевидно чільне місце тільки в другій частині. В „Тракторах“ майже всю увагу авторову притягає класовий ворог: куркуль та його агентура — крамар, піп, підкуркульник.

Ступа орендує 50 гектарів землі, має парову молотарку, добрий живий і мертвий реманент, наймитів; він навіть думає, що для республіки він дуже корисна, потрібна людина. „От як би влада змінила свою політику“.

В „Тракторах“ Хуторський проблему класового ворога — куркуля зачепив широко. Ступа мало того, що визискує наймитів та бідноту, він і на політиці знається й намагається навіть впливати на політику радянських органів на селі. Він нахабно йде купувати на свою сторону директора радгоспу та секретаря партосередку. Він самовпевнений і хижацький. Куркуль не визнає ніяких інших принципів, крім принципу награвувати побільше грошей і гадає, що це єдиний принцип, яким можна керуватися. Переконавшись, що це не так, що партійні провідники не зважають на його запрошення піячити, Ступа організовує навколо себе всі реакційні елементи на селі й оголошує відверту війну радгоспові. А на Ступу саме слово „радгосп“ упливало погано. „Радгосп „Шлях до соціалізму“ — це його болячка, найзапекліший ворог“.

Ступа ненавидить радгосп, ненавидить його й боїться. Так само, як ненавидить і боїться він комсомольців та незаможників. Ступа розуміє, що це його найнебезпечніші во-

роги. На незаможника Демка він намагається знову ж таки вплинути підкупом, але й це йому не щастить. Бідняк, не зважаючи на тяжке матеріальні життя, не йде на підступи куркуля.

Тоді куркуль, скориставшись з поминок по матері, організовує куркульські збори, де й ставить питання про боротьбу з радгоспом.

Подаючи сильного свідомого своїх інтересів куркуля, Хуторський де в чому перебільшив його силу. Занадто вже нахабно, навіть демонічно розмовляє Лаврін Ступа з партійними провідниками; і навіть відчуваючи свій кінець він іде до секретаря партосередку і відкриває перед тим цинічно свої заміри. Хоч Ступа занадто вже одверто провадить свою роботу, а проте його не викривають аж до останніх сторінок повісті. Куркуль, звичайно проти радянської влади бореться запекло, не на життя, а на смерть, але не такий вже він дурний, щоб робити це у всіх на очах. Його маскуванню далеко складніше, його шкідництво далеко прихованіше, ніж це показано у „Тракторах“.

Так само відверто Ступа наказує боязкому попові вигосити контр-революційну промову. Попи, певна річ, є куркульські агітатори, але взаємини куркуля — попа не такі спрощені й відбуваються не так, майже по воєнному, як показує Хуторський.

Так само Хуторський спростив і агітацію крамаря та підкуркульника. Занадто видимо контрреволюційні вчинки роблять вони, щоб їх не заарештувати після першої ж махінації, а автор їх залишає на волі аж до останніх розділів.

Автор у повісті не зумів подати дрібновласницької психології селянина, яку й використовує куркуль у своїй боротьбі проти наймитсько-бідняцької частини села, яка на чолі з пролетаріатом та компартією перебудовує сільське господарство на соціалістичних засадах.

Автор, в основному, правильно розставив класові сили на селі, але не справився подати всієї складності соціальних процесів. Хуторський часто спрощує соціальні проблеми (сцена в крамниці, сцена з попом, гульбище в куркуля) і в цьому „Трактори“, на сьогодні—пройдений етап для реконструктивної літератури.

Хуторський в одному місці робить натяк на те, що „ворог не тільки Ступа, а й всі вони (бідняки), що бояться Ступи, що не йдуть на тракторизацію“ Але автор не підкреслив, що ці поодинокі селяни не тільки бояться Ступи, а й підпали під його агітацію, під його вплив, що куркуль грає на їхніх дрібновласницьких інстинктах і використовує ці інстинкти в боротьбі проти пролетарської диктатури.

Відавши велику частину своєї уваги куркулеві, Хуторський рушійні сили реконструкції тільки накреслив. Щодо цього особливо цінне місце в повісті, де автор висловлюється про ролі машини:

„Машина об'єднує людей в одну велику сім'ю народів, які не знатимуть іншої любови, крім любови до праці й до найкращого створіння — людини... Машина незабаром прийде в нашу Тернівку і скаже — я не визнаю меж, що мені ніде розіпертись на оцих вузьких клаптиках. Я знищу ваші межі, заміню вам коней й волів і буду робити за вас усе“.

Ці рядки нагадують пророкування Тараса Шевченка з приводу машини: „яка скоро пожре баготи, престולי й корони, а дипломатами й поміщиками тільки заїсть“.

Передрікання Шевченкові йшло до ролі машини в капіталістичному суспільстві, до ролі машини — домовини капіталізму. Хуторський визначає дальшу ролі машини, її велике значіння у знищенні будь-якої експлуатації. Але визначивши величезну ролі машини, автор не зумів своєї тези показати в художніх образах.

Боротьбу за соціалістичну реконструкцію Хуторський вдало пов'язує з класовою боротьбою минулого. Коли куркуль Ступа іде підкуповувати партійця, то останній, глянувши на білу викохану руку куркуля, згадав денікінського полковника, як той такими ж руками рубав червоноармійців.

Подаючи радгосп, Хуторський вдається до прикрашування дійсності. У одному місці він стверджує: „в радгоспі немає волів. Замість волів, роблять геть чисто усе тракторами.“ Бесперечно, в радгоспі могло й не бути волів, але що всю роботу виконують тільки трактори, без використання робочої худоби — це не відповідає дійсності. І до того, коли в радгоспі „все робиться тракторами“, селяни, що живуть за кілька кроків від радгоспу, трактор бачать тільки вкінці повісті. Протиставлення механізованого радгоспу волячому селові зроблено мало ймовірно, недоказово.

Агітацію секретаря партосередку теж не можна визнати за цілком партійну. Коли заарештували попа, секретар не виявляє контрреволюційної ролі попа, а говорить селянам:

„Хіба ми його заарештували? Арештували його органи ДПУ за те, що він підбивав вас у церкві проти тракторизації“.

Замість чіткої класової настанови, Хуторський через неохайне формулювання по суті протиставляє партосередок органам пролетарської диктатури.

Усі зазначені огріхи є наслідок спрощення класової боротьби, наслідок неглибокого відбиття дійсності, її лякування.

Художньо повість має теж чимало зривів. Автор не подає класової людини, а обмежується зовнішніми ознаками: куркуль

зветься Ступа, крамар Деришкура, підглитайник — Юда Запороха, незаможник — Горошина, секретар партосередку — Дуб. До цих ярличків автор додає характеристичні словечка, що теж показують зовнішність героя, а не його психологію. Деришкура весь час говорить „приятний случай випити“, Запороха — „натурально“ і т. ін. Дуб весь час „націлюється окулярами“, а куркуля автор постійно характеризує „хитрим“.

Деякі характеристики дієвих осіб у повісті просто такі суперечливі. У одному місці ми довідуємося, що „наймит — активний член спілки“, а даліше той же наймит протягом усієї повісті відіграє пасивну роль і навіть після засудження Ступи ще деякий час працює у куркулихи.

Хуторський у повісті уник кохального сюжету і цим відштовхнувся від шаблових дореволюційних повістей. Тут хіба можна закинути непотрібні натяки на залицання Ступи до попаді.

Недоречно в Хуторського й натуралістична вставна новела про дівку яка, щоб причарувати хлопця, вбила двадцять кішок і мізгом почастивала хлопця. Автор хотів показати темряву села, але справді вийшла невдала надумана антиестетична картина.

„Трактори“ — одна з перших повістей реконструкції тематики і в цьому полягає її великий успіх у пролетарського та колгоспного читача. Але завдання своє автор виконав не досить ідеологічно чітко та художньо-досконало.

За епіграф до другої, пізніше написаної, повісті „Золота яма“ можна поставити слова Леніна: „Боротьба за хліб — боротьба за соціалізм“. Повість висвітлює класову боротьбу, що розгорнулася навколо хлібозаготівель. Щоправда, автор не показує дальших наслідків боротьби за хліб. Про Сози, наприклад, тільки згадується наприкінці і тому повість хвибує на побутовізм.

Дія повісті відбувається в невеликому хуторі. де, проте, „контрастів багато“. Як і в „Тракторах“, в „Золотій Ямі“ більше йдеться про куркулів, аніж про революційні елементи села, хоч тут уже виведено і незаможника Кажана і наймичку Олену, що вишукують куркульський хліб. В „Золотій Ямі“ ускладнено і портрет куркуля тим, що він мав за бугая похвального листа, позичав гроші голові кооперації і цим тримав останнього в залежності.

У повісті „Золота Яма“ голова кооперації Лозина боїться натиснути на кума-куркуля, а йде його умовляти добровільно здати хліб. Куркуль Рекало напоює Лозину і різними шахрайствами обурює проти нього селян. Хитання Лозини у повісті мало умотивовано. У створенні Лозини на Хуторського безперечно вплинула теорія так званої „живої людини“. Ця хибна й шкід-

дига теорія на практиці приводила до того, що позитивного героя наділяли деякими негативними рисами які штучно наліплювали до героя. Так штучно наліплені й ухили і до глови кооперації Лозини.

Повість цінна сюжетовою побудовою. Автор весь час уміє зацікавлювати читача аж до останньої події з „Золотою ямою“. Автор вживає і фалшивих ходів, зацікавлюючи читача то стеженням комсомольців, то зламанною підлогою, які, як потім виявляється, в повісті ні до чого.

Увесь сюжет „Золотої Ями“ авантурний. Тут є і підслухання і підглядання, і шукання таємних зсипищ, і викривання злочинця через собачий ошийник, і стрілянина, і розв'язка через „лист“. Вдала сюжетова побудова забезпечує повісті читабельність. Заслуга Хуторського і полягає якраз в тому, що соціально цінну тематику він зумів втілити в цікавий сюжет. Але в повісті є багато публіцистичних місць, де автор розказує, а не показує образами. Така, наприклад, промова голови сільради вкінці повісті.

Незаможників, комсомольців в повісті подано тільки між іншим. Селянина-середняка також не показано і тільки раз згадується про селянина, „що мав коняку й корову, але злиднював і йшов до Рекала.“ В повісті подано і хулігана-підкуркульника, але подано не глибоко. Загалом портрети мало вдалися Хуторському і в „Золотій Ямі“. Супроти „Тракторів“ автор більше вживає пейзажів, але вони досить таки штамповані: „вітер лютував“, „ніч була темна“, „повзли кошлаті хмари“ і т. ін.

Повість „Синій камінь“ побудовано теж на авантурному сюжеті. Тема повісті — шкідництво в комуні — порівняно нова в реконструктивній літературі.

У повісті автор подає шкідника члена правління комуні, колишнього господаря маєтку, який, поєднавшись з куркулями, намагається розвалити колгосп. У боротьбі за здійснення своїх завдань, Чекаленко (так звали шкідника) спирається на рахівника, а головню, на темне жіноцтво. Чекаленко досить вдало використовує дрібновласницькі інстинкти жінок і йому майже щастить організувати „бабський бунт“. На перешкоді його замірам стали корови: жінки побачивши, що їхнім коровам у комуні живеться далеко краще, ніж дома, спокійно розійшлися по хатах.

Супроти попередніх повістей в „Синьому каміні“ введено досить докладно позитивного героя — колишнього наймита, а тепер комунара Миркушика. Миркушик весь вік робив на хазяїнів, поміщиків та куркулів, а тепер радий, що робить тільки на себе; справу комуні він вважає за власну справу

й тому так уперто бореться проти шкідництва, яке й викриває.

Які в попередніх повістях, головну увагу віддано контр-революціонерові Чекаленкові. Чекаленка автор подав, як хитрого шкідника, що одверто не виявляє себе, а робить де можна таємне шкідництво, а де не можна — пасивний опір. Він доповідь про соцзмагання читає так в'яло, так формально, що не тільки підвищує настрій комунарів, а навпаки, нагання скуку й відразу до соцзмагання. Шкідник формально агітає за вдарництво, а по суті — своїм виглядом і своїм тоном — агітує проти. Та обережність під кінець повісти раптом його зрадила, й він починає відверто виступати проти комуні, розвалювати її. Цей перехід повісти слабо умотивовано.

В історії з ряднами Хуторський показав рештки дрібно-власницьких інстинктів комунарів, і як ці інстинкти використовує класовий ворог.

За підпору шкідника за виконавця його замірів стає конох-прогульник. Автор, трохи побіжно, подав і соціальне коріння прогульника: його батько до революції був стражник, а пізніше крамар, і син тільки по смерті батька примушений був тимчасово піти наймитувати.

Самої комуні, виробництва у „Синьому камені“ як і в „Тракторах“ немає. Всю увагу автор зосереджує на психології героїв та на розмовах про виробництво.

З окремих проривів повісти ще годиться відзначати показ розкуркулених убогими. Це правда, подається іронічно, але не досить підкреслено, що може збити недосвідченого читача.

Кілька разів Хуторський підкреслює класово ворожих Чекаленкові наймитів тим, що від останніх при обіді тхне гноєм. Поверховий показ класової ворожнечі приводять до нежданих висновків: за повістю виходить, що у комуні не треба боротися за елементарну гігієну, а, навпаки, брак гігієни подається, як щось позитивне. Ці місця у повісті звучать „по лівому“.

Та це все, кінець кінцем, дрібниці і їх треба розглядати в аспекті цілої творчості автора, в аспекті того, як Хуторський організовує свій матеріал, яка його творча метода, його художній стиль, як сума всіх ідейно-художніх компонентів.

Творча метода пролетарського й пролетарсько-колгоспного письменника — це метода активної участі в соціалістичному будівництві. Хуторський у своїй роботі фактів не вигадує, не висиджує їх по кабінетах, а їде до колгоспів, до комун, живе там довгий час (він член комуні „Червоний Прогрес“) і наслідком цих подорожів з'являється щороку нова повість.

Творча метода пролетарського письменника — метода діалектичного матеріалізму у зображенні дійсності. Нас зараз і повинно інтересувати: якою мірою автор зумів з низки жит-

тових фактів вибрати головні, провідні, чи зумів автор показати внутрішню суть цих фактів і чи зумів автор скерувати читача на боротьбу за прогресивні явища проти реакційних.

І в „Тракторах“, і в „Золотій ямі“, і в „Синьому камені“ дія відбувається в двох плянах. Перший плян — куркулі, експлуатація, боротьба проти соцбудівництва, бупр. Другий плян — незаможники, наймити, пролетаріят і перемога соціалістичних сил. Всі повісті пройнято чіткою контрверзою: куркуль — біднота. В „Золотій ямі“ і „Синьому камені“ цю контрверзу ускладнено другорядними моментами: партієць — кум куркулеві; член правління комуни — шкідник. Шкідник труїть полову і в нього, „одна половина раділа, а друга протестувала“, бо шкідництво ускладнювалося коханням до комунарки Надії. Особисте біологічне шкідника заважає йому діяти, й цим затримується розвиток дії. Бідняк Демко Горошина примушений продавати корову, а жінка гризе йому голову, що той не взяв грошей у Ступи за мовчання на сході. Але в незаможника протиріччя особистого й громадського не відіграє великої ролі, й автор, доречно, про це робить тільки натяк.

Слабше Хуторському вдається внутрішня контрверза. Чи то подає він жаль комунарки за подохлими свиньми, чи то жаль незаможника за здохлим конем, автор не підносить вище подачі побутових натуралістичних деталей, і тому трагедії героїв видаються не трагічними, а комічними.

Якщо портрети шкідника, Лозини автор хоч до деякої міри накреслив в їхніх діалектичних протиріччях, то позитивних героїв автор подає статично. От як малює автор керівника радгоспу.

„Товариш, що спеціально приїхав з центру керувати цією роботою, цілими днями просиджував над плянами, числами, якимись паперами і забував навіть про їжу... В профіль обличчя Новакевича здавалося висіченим з дебелого сірого каменя, на якому виразно виступав правильний, трохи завеликий ніс, стримуваний великими сочними, мідно стуленими вустами“. В другому місці додає: „з худим мідного кольору обличчям“, а ще далі: „скам'яніла голова“.

Цей герой говорить патетично - газетними штампами, не визнає ніякого закохання і його: „цілує сонце“. Зрозуміло, такий псевдомонументалізм тільки псує враження й не подає нам справжнього комунара.

Про секретаря партосередку Дуба ми вже згадували. Годиться хіба додати, що він, як і товариш з центру весь час „ходить по хаті“.

Незаможника подано теж зовнішньо — плякатно. Він ходить „у полотняній сорочці, у полотняному піджаку, пофарбо-

ваному в синій або в чорний колір“, А свинар Коля Кулинич „цибатий, дужий і красивий хлопець“.

В подачі активних рушійних сил соціалістичної реконструкції автор правдоє великою мірою за методом статичною, догматичною, як її визначив у доповіді на з'їзді т. Заєць, а не методом діалектичною. Всі перелічені герої дає автор такими ж вкінці дії, як і на початку. Зрушення соціальної психіки, що є невід'ємна частина соцбудівництва, в повістях Хуторського подане досить слабо.

Хуторський має величезний матеріал. Видно, що подорожі до колгоспів та радгоспів він використовує якнайретельніше. Але автор не завжди добирає потрібні йому факти і часто, накресливши якийсь момент, забуває про нього. Це особливо відтілося в „Синьому камені“, де і куркуля, й середняка-рахівника, і жіночу темряву тільки подано натяком.

До кінця цих мотивів не доведено. Єдності композиційній заважає якраз оцей багатючий матеріал, який є в розпорядженні письменника, але якого письменник не використовує як слід. Подавши у „Синьому камені“ індивідуалізованих куркулів, Хуторський далі не використовує свого становища: куркуль Пашинський, до якого ставиться Чекаленко з підозрою, очевидно мав викрити шкідника, але автор по кількох сторінках цей мотив забуває, як забуває він взагалі про зв'язок куркуля з шкідниками.

Ми вже говорили про недостатню вправність письменника над малюванням портретів, Зупинімось тепер тільки на деяких плякатних місцях: куркулі весь час „мнуть бороди“, очі, їх „сиплють іскри, поблискують“; самі вони „носаті, пукаті“ вчинки їх теж більше нагадують сторінки пригодницьких романів бульварного гатунку. „Андрій Ялісейович так само ожив і почав ходити по хаті, мов звір у клітці, що почув пах м'яса а не второпав де воно“.

Любов комунара до виробництва, до конкретних виявів соціалістичного будівництва у Хуторського посідає велике місце. Але й тут він спадає на примітивізм: ще в ранньому оповіданні „Молода сила, Оверко — романтик з захопленням збудував свинарник: у „Синьому камені“ автор знову ж кілька разів зупиняється на „карих очах розпліднювача“, який здихає. Захоплення тваринним світом у автора таке велике, що мимоволі наштовхує його на натуралізм, а то й прикрі недоречності. У „Синьому камені“ Надія, кохаючи шкідника Чекаленка, у розмові з ним заявляє: „страшно навіть подумати, що в нас немає запліднювача“.

Вийшовши з газети, Хуторський газетні засоби переніс і до художньої творчості. Герої його часто мислять по газетному: „Спокійно з виглядом людини, що добре розуміє вади

комуністського побуту, не лякається їх і не розгублюється перед ними, а бореться з ними.“ У „Тракторах“ автор вмістив на кількох сторінках „Історичний договір УРГО“; герої його вживають слів пізнішого газетного походження: „Виміняв під час голоду за кілька кіло хліба“.

Газетні гасла, заклики, не перетворені в художні образи, автор подає у кінцівках творів, які (кінцівки) виголошує або сам автор, як у „Тракторах“ та „Синьому камені“ або героїв, як у „Золотій ямі“.

Так у малюванні поодиноких комунарів, як і цілої комуні автор удається до шабльно-патетичних образів: „В уяві мов калейдоскопі, довгою когортою проходили комунари: суворі, незламні.“ Це правда, не заважає кількома рядками нижче цьому героєві згадати про споживницькі тенденції комунарів.

Ритміки прозової у Хуторського немає. Його стилістична манера — розповідна, дописна. Це особливо позначається там, де він намагається подати патетично свої висновки. Прочитавши кінцівки повістей, читач сам у цьому переконується.

Власної творчої методи Хуторський ще не має. Він весь час борсається між методою газетного дописа, нариса з одного боку, і між методою плякатної агітки, з другого.

І хоч „Синій камінь“ від тракторів відділяють три роки письменницької роботи, говорити про зрушення в творчій методі письменника (помимо деякого удосконалення сюжетової техніки) не доводиться.

У показовій дійсності Хуторський не завжди відбиває її достатньо. Чуже пролетарській ідеології лякування дійсності особливо треба підкреслити, як хибу творчої методи Хуторського. Якщо у доборі фактів Хуторський виявив себе, як письменник пролетарсько-колгоспний, то в подачі фактів йому ще бракує глибокого діалектичного показу дійсності.

Причина цього полягає, насамперед, у малому віці, малому досвіді реконструктивної літератури, а подруге — в „нехватці“ цільного світогляду самого автора. На сьогодні твори Хуторського становлять цінний агітаційно-пропагандистський матеріал; як літературні твори повісті й оповідання Хуторського є той сировинний матеріал, який використає література реконструктивної доби, соціалістична література.

К Р И Т И Ч Н І Н О Т А Т К И

Дукін Микола. „Останній запорожець“. Оповідання. Вид. „Плужанин“. 1931 рік, 110 стор., тираж 5000.

Молодого новеліста Миколу Дукина наш читач знає як автора головної першої його збірки оповідань „Матіола“, а також дитячої повісті „На ма-

шині, на моторі“ і численних нарисів. Ми хочемо нагадати читачеві головний образ збірки оповідань „Матіола“, того радянського учителя на селі, що тоне в сільській безтолочі, що не годе сам перебороти всіх тяжких умов „ідіотизму сільського життя“. Радянська влада тоді тільки бралася за культурну роботу на селі, і Дукин показує самовідданих піонерів-учителів, які відважно борються за гасло „Даймо культуру“. Проте, відсутність потужного соціалістичного господарського сектору на селі не створювала тоді передумов до переможного наступу культурної революції. Тимто герої „Матіоли“ здебільшого сумні, зрачені, схожі на якихось мучеників. Відповідно до цього основного образу панувала в тій збірці Дукина сентиментальна манера письма. Тут певна настроєва розгубленість спричинялася до розгубленості композиційної: новелі були розхристані, несюжетні, але хвилюючі. В цілому „Матіола“ є характерний художній документ своєї доби.

Та з того часу Дукин, як письменник, й ідеологічно й художньо зростає разом з нашою добою, і його друга збірка оповідань „Останній запорожець“ становить собою характерний художній резонанс і активний виступ письменника на фронті соціалістичного наступу. Цією своєю збіркою Дукин, як пролетарсько-колгоспний письменник, рішуче виходить на передові позиції пролетарсько-колгоспної белетристики. І це не тільки тому, що в нього „реконструктивна“ тематика. Ми були і є свідками цинічного, а іноді й дворушницького маскування [під реконструктивну тематику (щоб недалеко бігати [за прикладом, згадаємо „ультрареконструктивну“ й ультрареакційну трилогію Нечая „База“). Дукинові цього гріха аж ніяк не можна закинути. Це, так би мовити, органічний письменник. Він і свідомо й підсвідомо, і розумом і почуттям сприймає нашу дійсність. Органічний він і через те, що поруч з ідеологічним зростанням, зростає й художньо, активно творячи стиль пролетарсько-колгоспної літератури. Це ознака культурного підходу до роботи, свідомої праці письменника над діалектико-матеріалістичним і художнім самоозброєнням. У цьому й полягає особлива цікавість Дукино-новеліста, і з цього боку ми і констатуємо його стильовий зріст від „Матіола“ до „Останнього запорожця“.

Зріст цей супроводиться нещадною, ми сказали б, боротьбою письменника з натуралізмом. Цю боротьбу, то більш то менш успішну, ми бачимо майже на кожній сторінці збірки. Ось перед нами хороше і бойове в цілому оповідання „Мінезота № 23“. Без перебільшення можна сказати, що це є одно з кращих художніх оповідань, які відбивають початок соціалістичного наступу на селі, і воно свідчить про те, що Дукин починає оволодівати діалектико-матеріалістичну художню методу. Автор тут зумів матеріал конкретної теми так художньо перетворити, кинути на неї такий пучок художнього проміння, що вона виростає в нього до принципових синтетичних високостей, до ступіня кардинальної проблеми класової боротьби. Це значить, що він ухопився за якусь маленьку ланку суспільного процесу, зумів схопити всю діалектичну спрямованість цього процесу і відповідно узагальнити, скерувати розвиток свого конкретного художнього образу, надати цьому образу класово-активного значення. Отаку конкретність, індуктивність ми вважаємо за характерну для Дукина і за прогресивну для пролетарсько-колгоспної літератури.

В „Мінезоті № 23“ такою конкретною ланкою в боротьба за високо-сортну кукурудзу мінезоту № 23, яка (боротьба) під пером художника переростає поступово в образ боротьби за підвищення врожаю, більше того — за підвищення виробничих сил, більше того — на образ класової боротьби за вищий соціальний лад. Художник зумів стати на цю висхідну діалектичну лінію розвитку теми — і образ боротьби за кращий сорт кукурудзи переростає в художній образ революційної боротьби колективу з дрібновласником, соціалізму з капіталізмом. Розгром куркульської десятини і в по суті той революційний скачок у цій діалектичній ланці, скачок, поданий у художніх образах такої сили, яка потужно впливає на читача. І ми разом з агрономом Колянківським чуємо, що нам справді стає „близькою дика правда цього страшного розгрому“, що „саме так і треба: у пень до щенту“ розбивати свого класового ворога.

Але перше, ніж підійти до цього напруженого моменту, Дукин пробивається крізь хащі зайвих наївнореалістичних описів, розмов і чужої стилістики. Ці хащі — накладні видатки учоби, боротьби за пролетарський стиль, боротьби проти натуралізму, що мов глеюка чіпляється до пера наших письменників (останнього часу і під маркою реалізму). З цього погляду ота деталізація нецілеспрямованих діалогів (стор. 64), описів сходу, немудре психологізування агронома, подане в оправі старої стилістики — лише художній баласт: він затримує розвиток образу, стримує його динаміку, змазує окремі етапи його розвитку.

Цікаве й оповідання „Останній запорожець“. Соціалістична машинізація села крокує вперед, а разом з нею крокує вперед і соціалістичний наступ на селі, а разом з ними народжується у вирі класової боротьби й нова соціалістична людина на селі — ось яка основна ідея впливає з основного образу оповідання. Тут уже менше натуралізму, тут більше в слові цілеспрямованої енергійності. А де треба вдарити по тому чи іншому явищі, там у автора з'являється іронія і навіть сатиричні мотиви. Все це поширює засоби письменника.

В оповіданні „Не ті часи“ Дукин трактує по суті ту саму тему машинного поступу села. Міський бендюжник-візник думає, що свою дурну полухливу коняку, яка боїться гуркоту міських машин, він зможе продати на село, про яке в нього залишилася ще стара уява, як про село, де машин немає, де не лунає їхній невгамовний гамір. Але на селі вже гудуть залізні коні, і перед ними ще більше оскандалюється нещасний бендюжників кінь. В цікавих гумористичних сценках, що нагадують своїм виконанням молодого Виниченка, Дукин змальовує всю застарілість і осоружність такого машинобоязного коня на селі. „Не ті часи“. Село тепер теж вкриває гул машин.

З таким само іронізмом, змальовує Дукин куркуля Моньку і кінець його кар'єри („Виряжали козаченька“). Всупереч усім штампам у змальовуванні куркульського типу, Дукин виводить тут гнучкого, хитрого дипломата, куркуля, хижацьке класове обличчя, якого не легко демаскувати. У нас часто трапляється, що письменник, бажаючи уникнути шаблянової схематичного показу куркуля, ускладнює образ того куркуля тим, що показує його, як „живу людину“, яка крім злого обов'язково повинна мати в собі й щось добре. Нічого

подібного з таким беззубим некласовим показом не має куркульський образ Дукина. Перед нами поглиблений яскравий малюнок хитрого, упертого і до кінця непримиренного класового ворога.

Поруч куркулів Дукин виводить протилежні типи. Можна сказати, що головним образом його останніх оповідань є молодий тракторист, комсомолец, що тільки недавно вийшов з-під глитайської кормити. Тракторист Гаврюша діє в кількох оповіданнях; це нова людина, яка народжується у вогні соціалістичного будівництва й класової боротьби на селі. В оповіданні „Останній запорожець“ образ тракториста Гаврюші зростається з образом трактора, перед нами новий герой нових часів. Треба сказати, що коли в „Мінезоті № 23“ автор змальовує радянського агронома для кращого показу і для того, щоб надати цьому персонажеві більшої дієвості в оповіданні, майже завжди верхом на коні Черкесі, то тут замість Черкеса виступає трактор. Це вдалий формальний засіб підсилити ідеологічну силу образу.

Цікаво було б простежити боротьбу Дукина за нову стилістику, відповідно до його стилю. Взяти хоча б отакій вираз, із оповідання „Артемова артіль“: „тихо у полі. Зелениють хліба, повіває вітрець, мирно пасеться худоба“. Це ніби опис із якогось твору Мирного, і цей опис зовсім протилежний хоча б отакій художній іронічній фразі із оповідання „Останній запорожець“: „Запорожець зачепив дві гарби, запалив на дорогу смердючу нафтову люльку і вирушив в далеку путь“. Або: „Коло труни з дитиною шаруділи як щури, якісь спасенні бабусі, вороже на нас поглядаючи“. Або: „І дід заспокоюється. Знову сивим вороном застигає на грудці, важко зіпершись на костур“. Або: „Черкес розсунув темряву дужими грудьми“.

Дукин, як і більшість наших письменників, що пишуть на сільські теми, має одну хибу: в його творах не скрізь як слід показано керівну роль міста, пролетаріату в боротьбі за соціалізм на селі. Правда, у нього ця керівна роль пролетаріату трохи показана у оповіданні „Останній запорожець“ (епізод, коли Гаврюша ремонтує трактор у місті, і прихід з міста нової тракторової колонії). Але показана ця роль пролетаріату між іншим, ніби випадково й механічно.

Творчість Дукина на безбарвному тлі нашої новелістики, є дуже позитивне й відрядне явище. Новеля в нас занепадає; і тому ще більше треба відзначити художню й актуально бойове значення збірки оповідань Дукина „Останній запорожець“. Дукин з успіхом переборює наївний реалізм, його слово дедалі більше виривається з болота натуралізму на ширші простори творчості і звучить звільнене, як мотор, як машина, яку він любовно описує разом із трактористом Гаврюшею. Це молода бадьора пісня соціалістичної індустріялізації нашого села й нашої літератури. *Юр. Лавріненко*

Любомир Дмитерко: „Іду“ поезії ДВУ 1930 р. ц. 1 карб.

.... Хто в процесі думання не цікавиться результатом, чия філософія не усвідомлює свого завдання, той подібний до того митця, що розпочав би малювати наугад, зовсім не думаючи про те, що з його праці вийде“. (Ф. Енгельс „Шелінг и откровение“). Ось як характеризує Енгельс завдання філософа, а відтак і процес творчості митця. Коли ми говоримо, що вчений, філософ міркують з приводу дійсності, то митець в процесі свого

думання переживає дійсність, а потім відтворює її в художніх образах. Але це не значить, що митець творить несвідомо. Процес організації матеріалу мусить займати чільне місце в праці художника. Збірка „Іду“ якраз і характерна для молодого автора своєю організацією художнього матеріалу..

Л. Дмитерко дебютує своєю першою збіркою поезій.

Розпочавши друкуватися в 1929 році, він чимало подав нам оригінальних віршів, з яких значна частина і не увійшла до збірки. До збірки Дмитерко дав свої краді поетичні зразки.

Л. Дмитерко член літературного об'єднання письменників „Західньої України“, а тому цілком природно, й тематика його віршів переважно з життя націй пригноблених. Ці вірші зібрані в циклі: „Під пресом“. Також поему про Ів. Фравка „Каменяр“ можна поставити побіч.

У програмовому вірші „Іду“, автор уже виявляє себе, як досить вдумливого й здібного поета.

„Іду, вгинається земля...“

І не того вона (земля) вгинається, що йде поет, як це здалося одному дуже спритному „критикові“.

Ні. Поет продовжує: „Бо в родах корчиться країна.

„Сильвет нової України,

„Зорить рельєфно іздала“. (стор. 5.)

Поет знає, що народження нового життя, нової країни не може відбуватися під звони фанфар. Кожде народження нового, супроводжується соціальними зворушеннями. Тому „вгинається земля“ на якій твориться процес великого народження.

Автор у досить сумлінній обробці подає нам „Таку святкову і буденну тему“, про весну, у вірші: „Весняна увертюра“, Що ж бачить поет навесні?

„Ідїть, ідїть весняні вітровї,

„на обрії метляйте дим рудий,

„Вілляй же весно сил в артерії,

„щоб більше видобуть руди...“

Автор бачить весну робітничу, що надасть нових стимулів до праці, боротьби,

Дмитерко уперто виявляє себе поетом пролетарським у вірші: „Розмова з професором“. Цікавий своїм задумом, вірш має і наукову конденцію. Поет розмовляє біля мапи п'ятирічки з професором, який винайшов новий газ „альбурохлорій“, що має замінити крила літакові (такі спроби справді в науці переводяться)

„На мапі:

„кружечки

„квадрати, лінії,

„знаки умовні —

і годі,

А глянеш пильніше —

— ростуть гармонійно

Контури нових

заводів...“ (стор. 22)

Для поета „п'ятирічка“ не містика, а реальний факт, процесі творення якого автор не споглядає, а активний учасник: „...Клітину вилітаєм в тканину будови: ви-професор, я-скромний поет, служим робітникові...“

Чи не на карб поетові треба поставити вживання абстрактних мотивів у віршах: „Соняшня лірика“, „Морська лірика“, „Весняна увертюра“ від чого вірші, особливо перші, два, чимало слабують на загальні мало переконливі місця: „як предок наївний йому в офіру, несу на молитву вільну хвилину...“ Говорить поет про сонце- Але й тут автор зміг конкретизувати поняття, подаючи в сатиричному пляні наївного пердка, що вважав сонце за надприродну силу.

Цікавий зосібна цикль „Під пресом“, де автор подає спробу відтворити класову боротьбу на заході, в кольоніях Англії — Індії.

Вірші „Лагор“ (назва найреволюційнішого міста в Індії) свідчить якраз про працю автора над фактичним матер'ялом. Визвольна боротьба індусів, сторичні факти, експлуатація і катування повстанців проходять перед очима, коли читаєш „Лагор“

Доволі вдало і сумлінно подається біографічний матер'ял у поемі „Каменярь“ — Франко. Дмитерко взяв з властивою йому здібністю кілька влучних картин з життя Франкового і показав нам побічно з героєм поеми як найяскравіше ті соціальні умови в яких жив і боровся поет і які, (умови) як ненажерливий змії поглинули великого каменяря. Такий капіталістичний лад.

Поема „Каменярь“ цікава особливо своєю майстерністю. Складна рима, що якраз гармонує з психічним станом Франка під конвоєм:

„Та що то значить
„Грати і багет,
„Коли ненавистю
„істота пламеніє?!
„Хіба на знав,
„що будуть нівечить мене
„Хіба нежданним то мені є?!..“

Дмитерко локалізує свої образи і природа, яка мусить знайти місце у психологічних переживаннях „Франка під конвоєм“, у відповідні вкладається образи:

„А з гір прийшло смагляве надвечір'я,
„І музика вершин чи мо флюяри тон це?..“
(стор, 45)

Оцей останній уривок, говорить нам про Дмитерка як про лірика, але лірика модернізованого з виключно соціально тематикою; на цілу збірку немає ні одного вірша інтимно-ліричного.

Ідучи реалістичними стежками, Дмитерко не позбувся і романтичних стильових огріхів. Звідси й його цікавість до тем („Штурм арктики“ „Морська лірика“), з пониженим соціальним тонутом.

Л. Дмитерко один з тих поетів, що сумлінно і вперто працюють над віршем. Збірка „Іду“, що поєднала в собі сьйодому працю і талановитість поета, знайде свого читача, а початківська молодь, у ній багато де чому зможе повчитися.

Петро Вовк

Д. М. КОСАРИК
„МІЙ АЗИМУТ“

В-во „Літ“ 1931 р. стор. 70 ц. 20 к.

Про червону армію в нашій літературі написано чимало, але всі ці твори висвітлюють її героїчне минуле. Сьогоднішнє життя червоної армії ще недостатньо відбито в худ. літературі. Ті поодинокі спроби, що ми маємо на сьогодні, не завжди вдалі, а іноді навіть набирають характеру безвідповідального наклепу. До категорії таких „спроб“ — можна віднести твір Кукліна — „Краткосрочники“. За останні місяці в зв'язку з похваленням роботи Лочафу, ми вже маємо деякі результати на цьому важливому фронті. Про це хоча б свідчать твори, що їх видруковано в журналах „Молодіяк“ (Патяк А. „Рейд“) тощо.

Книжка Д. М. Косарика — „Мій азимут“ набирає великої ваги якраз тому, що автор подає нам сьогоднішнє життя червоної армії, її побут, показує читачеві нову радянську касарню, як побутову школу. Три оповідання, що складають збірку: „Мій азимут“, „Криласта пружина“ і „Спокуса“ — розв'язують актуальні проблеми сьогоднішнього життя червоної армії, під кутом зору соц. змагання і вдарництва. Червоноармійці, що введені автором в оповіданнях це справжні герої, реальні типи героїчних буднів. Тип Левіцького з оповідання „Мій азимут“ — надто характерний для червоної армії саме в період реконструктивний. Винахідництво Левіцького тісно пов'язано з повсякденною роботою червоноармійця. Авторіві безперечно вдалося цим коротеньким оповіданням довести, як міцно зв'язана Червона армія з робітничою класою і трудящим селянством, показати, яке широке поле для творчої самодіяльності дає Червона армія як школа, як кузня, що гартує свідомих, сміливих вартівих здобутків Жовтня.

Оповідання „Криласта пружина“ та „Спокуса“, що показують психологічні зміни червоноармійців, під впливом нової атмосфери, як і „Мій азимут“ — характеристичні для сьогоднішньої червоної армії. Найда і Щитник це — ті постаті людей, з яких червона армія робить свідомих, активних борців за соціалізм.

Написані всі оповідання живою соковитою мовою. Специфічні військові та наукові терміни роблять її ще динамічнішою і дієвою. Правда, деякі спеціальні терміни масовому читачеві будуть незрозумілі, і хіба з боку автора та, що він не додає відповідних пояснень наприкінці книжки.

Цю збірку слід просунути в широкі маси трудящих.

Н. Р.

«Літгурток „Центрофуга“ Київ»

Х Р О Н І К А НАРАДА ЦБ ПЛУГУ

З нагоди приїзду із Москви відповідального секретаря БОПКП'у т. Батрака та представників журналу „Земля Советская“ членів БОПКП'у т.т. Котомки й Завалішніна ЦБ Плуга провело із ними 10 травня спільну нараду. На цій нараді крім т.т. із Москви, членів і кандидатів ЦБ Плуга взяли участь чимало плуган та майже повний склад центральної студії Плуга.

Із інформаційною доповіддю про стан Всеросійського об'єднання Пролетарсько-колгоспних письменників виступив т. Батрак зазначивши, що БОПКП на сьогодні після переведеної чистки та глибокої перебудови внутрішньої роботи в зв'язку з літературним призовом ударника соціалістичного сектора села, як ніколи опанувала належні їй, цій організації ідейно-творчі позиції. За короткий термін з часу від січневого Пленуму Центральної Ради організації по всій Р С Ф Р Р., як також і по інших автономних соціалістичних республіках було переведено зльоти ударників, з'їзди, наради, пленуми своєї організації. БОПКП, виконуючи директиви „ЦС“, організував в Білорусі БелоОПКП. Зараз іде підготування до засновання таких же організацій і по інших радянських республіках — як от у Грузії, Узбекистані, на Далекому Сході тощо. Призов до літератури дав організації до 5 тисяч ударників, що об'єднуються по роботі по краях та по районних філіях. БОПКП на сьогодні має журнали: „Земля Советская“, „Комбайн“ (Ленінградської організації БОПКП). Подібні журнали мають і інші філії організації. Крім того, в зв'язку із тим, що утворюється Всесоюзне об'єднання П. К. П., вживаються заходи, щоб створити два великих журнали: літературно громадський та критичний. Ударники дали поповнення до керівного апарату організації та до редакційних колегій. Доповідка зупинилася ще на взаєминах із ВОАП'ом та РАПП'ом. Він заявив, що ці взаємини значно покращали. Організації мають певну домовленість у багатьох питаннях. Чимало членів БОПКП'у, є членами РПП'у, а раповців членами БОПКП'у. Таке спільне членство дало можливість об'їжджатися своїми представниками до секретаріатів та в редколегії журналів, і в такий спосіб мати в роботі певний контакт.

Зачепивши питання взаємин із Плугом, т. Батрак сказав що на сьогодні недостатні є ті організаційні, через спільне представництво у керівних апаратах, зв'язки. І БОПКП і „Плуг“ повинні ближче, тісніше й органічніше пов'язати свою роботу, використовувати той багатий досвід, що його набули за час свого існування обидві, ці великі й основні в ССРР організації пролетарсько-колгоспної літератури. Поділившись на прикінці своєї промови тими заходами, що вживають для стимулювання творчості письменників членів БОПКП'у відповідні господарчі організації (Держплан, ГІХЛ і інші) і т. Батрак вніс пропозицію, щоб і Плуг і БОПКП взаємно вклучали до своїх бригад, які виїздять у творчі командировки, членів обох організацій.

Після доповіді т. Батрака нарада заслухала доповідь т. Пилипенка. Зупинившись коротенько на минулій роботі „Плуга“, т. Пилипенко доповів про перспективи роботи організації, про завдання майбутньої наради ударників-призовників.

В дебатах виступали. т. т. Панов, Дукін, Завалішнін та Штангей.

В резолюції що її ухвалила нарада висловлено побажання, щоб і надалі продовжувати обмін організаційним та творчим досвідом 1) через взаємне представництво в керівних організаціях 2) через спільні наради і Пленуми 3) через обмін періодичними виданнями (журналами та найхарактеристичнішими творами окремих членів організацій, а також керівною літературою, що її видаватимуть організації) та всіма протоколами і постановами нарад, Плену-

мів і з'їздів. 5) включати в творчі бригади, які виїздимуть чи то від Плуга чи то від ВОПКПу, письменників обох організацій; особливо це стосується далеких і довготермінових виїздів як от до Далекого сходу, на Урал, Закавказзя, Узбекистан, Сибір, тощо. Щож до вживаних заходів над створенням об'єднань пролетарсько-колгоспних письменників по братських надреспубліках та створення Всесоюзного об'єднання пролетарсько-колгоспних письменників нарада вітає пророблену роботу ВООКПу і з свого боку цілком підтримує думку ЦС ВОПКП про організацію двох журналів — літературно-громадського та критичного, що були б органами Всесоюзного Об'єднання П. К. П.

Деревій.

КИЇВСЬКА ФІЛІЯ ФОРПУ

Консолідація сил на фронті радянської революційної літератури навколо соціалістичного будівництва й здійснення генеральної лінії Комуністичної Партії, стала зрештою фактом і для всіх літературних організацій м. Києва.

З ініціативи Київської філії ВУСППу 9-го квітня загальні збори письменників м. Києва, вислухавши доповідь т. Щупака, ухвалили увійти до складу Федеративного Об'єднання революційних письменників України.

Склавши резолюцію, письменники поза іншими вимогами доручили ФОРПУ:

1) Проводити рішучий наступ на буржуазну агентуру в літературі, давати одсіч буржуазним читанням в попутницькій літературі і допомогати їй під проводом ВУСППу ліквідувати ці читання, перевиховуючи попутників і наближаючи їх до генеральної позиції пролетарського мистецтва.

2) Борючись з проявами ворожої буржуазно-глитайської і дрібнобуржуазної ідеології в селянській літературі ФОРПУ має перевиховувати селянських письменників, переключаючи їхню творчість на рейки пролетарського освітлення селянської тематики.

До складу Бюра філії ФОРПУ обрано 13 таких т. т. — від ВУСППу — Щупак, Ле, Терещенко, Корнійчук, — від „Молодняка“ — Пронь ЛОЧАФу — Янківський; робітників-ударників: Кислидський, Соловей; від „Плуга: Косарик-Коваленко, Гр. Яковенко: „Західньої України“ — Козоріс; „Комуни Росписьменників“ — М. Ушаков і секції єврейських письменників — Гофштейн.

До складу Президії Бюра обрано чотирьох т. т.: Щупака — голова; Корнійчук і Козоріс — заступники голови і Гр. Яковенко — секретар філії.

ПІДРУЧНА КНИГА ДЛЯ УДАРНИКІВ — ПРИЗОВНИКІВ ДО ЛІТЕРАТУРИ

ЦБ Плуга доручило т. т. Ярмоленкові та Лавріненкові скласти підручник з української літератури, що був би за підручну книгу для ударників.

початківців, літгуртків й самоосвіти. Ця книга важить і на ударника індустріального сектора і на ударника соціалістичного сектора села. В основу покладено програми для літгуртків, що виробив Критично-Методологічний сектор Плуга та Методбюро ВУСПП'а. Книжку видаватиме Державне Видавництво „Радянська Школа“.

ВИЇЗД БРИГАДИ

Повернулася об'єднана бригада письменників у складі А. Головка: В. Минка, А. Галка та Р. Шевченка, що виїздила до Божедарівського р-ну на підготовчу роботу до весняної засівної компанії та призову ударників до літератури. Бригада пробула в районі 15 днів. За цей час товариші навідали 13 колгоспів та машинотракторну станцію. Літвиступи робили по клюбах, в театрі та в колгоспах.

12. IV бригада відчитувалась на ЦБ Плуга і ЦБ, відзначивши позитивні наслідки проведеної роботи в галузі обслуговування літвиступами колгоспників та радгоспників, визнало за незадовільну роботу бригади в ділянці призову ударників до літератури.

ПРИЙОМ НОВИХ Ч Л Е Н І В

12/IV на засіданні ЦБ Плуга розглядалися заяви про вступ до Плуга Жигалка, Косяченка, Вовка, Сніжного, Заянчківського. ЦБ винесло таку ухвалу: т. Вовка Петра прийняти до складу членів організації, справи ж Жигалка, Косяченка, Заянчківського і Сніжного перенести з тим, щоби дати їм виявити себе на громадсько-політичній роботі, а за цей час доручити Критично-Методологічному секторові вивчити їхні твори.

ЗМІСТ № 4

Стор.

Спиридон Добровольський — Шоста ударна. Поезість	5
Павло Байденбура — З дороги. Оповідання. . . .	46
В. Луговський — Перекоп. поезії перекл. Панова	57
Г. Тарпан — Іржава смужка опов.	58
Ф. Ладухін — Портрет. Поезії.	62
Дмитро Грудина — Шумлять гаї, Слаутчини. Нарис .	64

Ударників соціалістичних ланів до літератури.

Петро Вовк — В ударній „Заграві“. Стаття	79
Ягор Дорошенко — Пісня комсомолки. Поезії	81
Володимир Штангей — Наша база й наші завдання, Стаття	82
Хроніка ударництва . . .	88

Наша трибуна

Андрій Ярмоленко — Павло Хуторський. Стаття .	91
---	----

Критичні нотатки

Юр. Лавріненко — М. Дукін — Останній запорожець .	100
Петро Вовк — Любомир Дмитерко. Іду. Поезії . . .	103
Н. Р. — Косарик Коваленко — Мій азимут	106

Хроніка

Нарад ЦБ Плуга. Київська філія ФОРПУ. Підручна книга для ударників, призваних до літератури. Війзд бригади. Прийом нових членів	107—109
---	---------

Редколегія

В. Гавриленко, А. Головка, В. Нефелін
А. Панів, С. Пилипенко (відповідальний редактор) Ю. Савченко та В. Штангей

ЗМІСТ № 5-6

Сергій Пилипенко — Що
сталось з Плугом. Стаття
С-15 Юта Боротьба. Повість.
Микита Годованець. Пес.
Брехло. Байка.
Спиридон Доброволь-
ський — Шоста ударна, по-
вість (закінчення)
Петро Дорошенко — Через
болото. Поезії.
Василь Алешко — У боях
за бавовник — Нарис
Федір Злидень — Першо-
травневий спів — поезії.
Петро Мамалига — Про-
рив. Поезії.
Резолюції Першої Всеукраїн-
ської наради ударників, при-
званих до літератури.
Наша трибуна.
Юрій Ясен — Ворожі вилазки
апологетів куркульства
Критичні нотатки
О. Метеорний — Григорій
Косяченко — Дорога.
Заць В. — Наші позиції.
Збірник. Хрошіка.
Листи до редакції.

КОНСУЛЬТАЦІЙНЕ БЮРО ДЛЯ ПИСЬМЕННИКІВ-ПОЧАТКІВЦІВ ПРИ ВИДАВНИЦТВІ „ЛІМ“.

Щоб допомогти письменникові - початківцю з 8 травня ц/р при Державному Видавництві „Література і Мистецтво“ утворюється Консультаційне Бюро.

Консультаційне Бюро консультує письменників з таких питань:

1. Поточна політика комуністичної партії і держави.
2. Політика партії в галузі літератури і мистецтва, Вимоги, що їх ставить до літератури реконструкційна доба. Питання теорії та історії літератури, критики.
3. Основні засади марксизму-ленінізму, філософії та історії класової боротьби.

Консбюро провадить свою роботу на базі участі кращих пролетарських письменників, критиків та наукових співробітників.

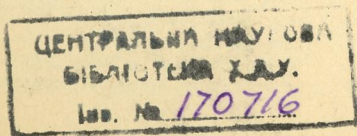
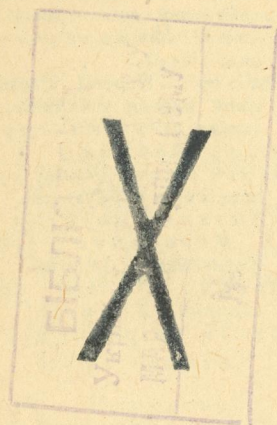
Консбюро провадить свою роботу такими способами:

1. Усна консультація.
2. Заочна консультація.
3. Організація літературних диспутів, лекцій, доповідей з письменниками-початківцями.

Консбюро має в своїй системі консультантів з таких галузей літератури та науки:

1. Поезія.
2. Нарис.
3. Проза.
4. Критика.
5. Мова.
6. Філософія.
7. Історія класової боротьби.

Приймальні дні: що 2, 8, 12, 18, 22, 28, числа, від 6 до 8 години вечора.
Адреса: Харків, вул. Вільної Академії № 5. Державне Видавництво „Література і Мистецтво“. На конвертах просимо зазначати „Для Консбюра“.

X

THE AMERICAN
LIBRARY
18